

ЛУНГОЛ Ольга

<https://orcid.org/0000-0001-8128-0072>

ШАЄЦ Єлизавета

Донецький державний університет
внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОГО МИСЛЕННЯ КУРСАНТІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної діджиталізації всі сфери суспільного життя зазнають трансформації, що вимагає нових підходів до професійної підготовки фахівців, в тому числі й у правоохоронній сфері. Одним з ключових напрямів такої трансформації є розвиток цифрового мислення – інтегративної якості, яка поєднує здатність критично осмислювати цифрову інформацію, ефективно використовувати цифрові інструменти й адаптуватися до нових технологічних викликів.

Цифрове мислення є особливо значущим для майбутніх працівників правоохоронних органів, адже саме аналітична діяльність у цій галузі дедалі більше ґрунтується на використанні великих масивів даних, інструментів кримінального аналізу, штучного інтелекту, цифрової криміналістики, OSINT (розвідки на основі відкритих джерел) та спеціалізованих інформаційних систем. У зв'язку з цим постає актуальне завдання – цілеспрямоване формування цифрового мислення курсантів, як необхідної передумови для підвищення ефективності аналітичної складової їх майбутньої професійної діяльності.

Незважаючи на значну увагу до цифрової трансформації освіти, саме феномен цифрового мислення в контексті підготовки здобувачів вищої освіти системи МВС поки що залишається недостатньо дослідженим. Це зумовлює необхідність наукового осмислення теоретико-методологічних засад формування цифрового мислення курсантів, а також практичних механізмів його інтеграції в освітній процес.

Викладення основного матеріалу. Цифрове мислення визначається як здатність особистості критично й продуктивно оперувати цифровими технологіями, створювати нові знання на основі цифрових даних, приймати рішення в умовах інформаційної невизначеності та швидких технологічних змін. У контексті правоохоронної діяльності цифрове мислення набуває форм прикладного аналітичного мислення, підкріпленого знаннями інформаційних технологій, цифрової безпеки та практичного володіння ІКТ-інструментами.

У межах підготовки курсантів закладів вищої освіти системи МВС розвиток цифрового мислення має реалізовуватись на міждисциплінарному рівні. Даний процес передбачає інтеграцію цифрових компонентів у такі дисципліни, як «Кримінальний аналіз», «Інформаційне забезпечення

професійної діяльності», «Інформаційні та комунікаційні технології», «Основи кібергігієни», «Цифрова криміналістика» тощо. На цьому етапі важливо забезпечити не лише засвоєння технічних знань, а й формування здатності застосовувати їх до вирішення практичних професійних задач у динамічному цифровому середовищі.

Окрему роль у формуванні цифрового мислення відіграє практична складова підготовки: участь у тренажерних моделях, симуляціях, аналізі відкритих джерел (OSINT), робота з реальними кейсами, які відображають типові аналітичні ситуації тощо. Важливо, щоб ці складові були адаптовані до реального функціонування правоохоронних органів і мали міждисциплінарну спрямованість.

Серед ключових підходів до розвитку цифрового мислення у здобувачів освіти ми виділяємо:

- проблемно-орієнтоване навчання, яке сприяє розвитку здатності аналізувати складні ситуації з використанням цифрових інструментів;
- проєктну діяльність, зокрема індивідуальні або командні аналітичні дослідження з використанням ІКТ;
- залучення до реальних цифрових практик, таких як робота з аналітичними платформами, віртуальними середовищами (наприклад, в напрямку кримінального аналізу), інструментами обробки великих даних тощо.

Не менш важливим є створення цифрово-орієнтованого освітнього середовища, де курсанти мають доступ до фахових електронних ресурсів, професійних тренажерів, відкритих та спеціалізованих баз даних (або симуляторів) та програмного забезпечення, актуального для правоохоронної сфери.

Висновки. Цифрове мислення є ключовим компонентом аналітичної діяльності в сучасній правоохоронній системі, що обумовлює потребу в його цілеспрямованому формуванні у процесі професійної підготовки курсантів. Освітній процес у закладах вищої освіти системи МВС має адаптуватися до викликів цифрової епохи шляхом інтеграції цифрових технологій в освітні програми, використання практико-орієнтованих методик та створення цифрово насиченого освітнього середовища. Формування цифрового мислення майбутніх працівників правоохоронних органів забезпечить не лише їхню готовність до роботи в умовах цифрового середовища, а й сприятиме підвищенню ефективності аналітичної діяльності як стратегічного інструменту боротьби з сучасними загрозами, що особливо актуально в сучасних умовах гібридної війни.

Список використаних джерел

1. Lysenko O.V., Naborets O.A., Lunhol O.M. Law enforcement information and analytical support. Current issues in modern science. Issue № 3(9) 2023. Pp. 281–291.

2. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності: навч. посіб. / Е.В. Рижков, Ю.П. Синиціна, С.О. Прокопов та ін. Дніпро: ДДУВС, 2024. 180 с.

ЛЮБАРСЬКИЙ Валерій

Опорний заклад освіти «Христинівський ліцей» Христинівської міської ради
Черкаської області

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У сучасному світі освіта переживає глибоку цифрову трансформацію, яка не просто змінює інструменти навчання, а переосмислює саму суть педагогічного процесу, взаємодії між учасниками освітнього середовища та функціонування освітніх установ у цілому. Зміни, які ще кілька років тому здавалися поступовими та вибірковими, сьогодні стали повсюдними й невідворотними. Цифрові платформи, хмарні сервіси, онлайн-щоденники, гібридні й дистанційні форми навчання стали не винятками, а нормою. На цьому тлі безпечне освітнє середовище набуває нових, глибших сенсів, що охоплюють не лише фізичну чи емоційну, а й інформаційну, цифрову та кібербезпеку.

Забезпечення безпеки в освітньому просторі – це складна, багаторівнева задача, яка вимагає комплексного підходу. Йдеться не тільки про технічні засоби захисту, а насамперед про формування культури цифрової грамотності, відповідального користування інформаційними ресурсами, критичного мислення, дотримання етичних норм у цифровій комунікації. Особливе місце в цьому процесі належить учителю, зокрема – викладачеві інформатики, який, перебуваючи на передовій цифрових змін, водночас виступає і провідником нових можливостей, і захисником від ризиків.

Саме педагог сьогодні має бути тим, хто не лише опановує інноваційні інструменти, а й допомагає учням зрозуміти й осмислити цифрову реальність, навчає безпечній поведінці в мережі, підтримує психологічний комфорт та стимулює відповідальне ставлення до власного цифрового сліду. Така діяльність виходить далеко за межі класичних уявлень про урок інформатики – вона стає місією, яка охоплює як учнів, так і колег, батьків, адміністрацію.

У цьому контексті важливо не лише констатувати наявність викликів, а й пропонувати рішення, ділитися досвідом, демонструвати практики, що дійсно працюють у шкільному середовищі. Саме цим і обумовлена актуальність теми цифрової безпеки та ролі педагога у формуванні безпечного освітнього середовища в умовах цифрової трансформації.